

ע"פ 2076/21 - עבד אלמג'יד מרואן ואCID,עו"ד משה שרמן; עו"ד חיים
רוט נגד מדינת ישראל, משפט המנוח, ס.נ.ג'.א.א.ז

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעערורים פליליים

ע"פ 2076/21

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

כבוד השופטת י' וילנאר

כבוד השופט א' שטיין

המערער:

עבד אלמג'יד מרואן ואCID

נ ג ד

המשיבים:

1. מדינת ישראל

2. משפט המנוח

3. ס.נ.

4. ג'.א

5. א.ז

ערעור על הכרעת הדיון וגזר הדיון של בית המשפט המוחזק בנצח בתפ"ח
14.2.2021-10.2.2021 19-07-14708-א' קולא והשופטים ד' צרפתוי ור' גלפז מוקדי

תאריך הישיבה:

י"ח בסיוון התשפ"ג (7.6.2023)

עמוד 1

© judgments.org.il - דין פסקי שמורות לאתר כל הזכויות שמורות

עו"ד משה שרמן; עו"ד חיים רוט
עו"ד עדית פרג'ן

בשם המערער:
בשם המשיבת 1:

פסק דין

השופט יי אלרון:

לפנינו ערעור על הכרעת דין וגזר דין של בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא א' קולה, השופט ד' צרפתי והשופט ר' גלפז-מוקד) ב-תפ"ח 14708-07-19 מיום 10.2.2021 ומיום 14.2.2021, בהתאם, בגין הורשע עבד אלמג'יד ואקד (להלן: המערער) בעבירות רצח תוך ביצוע עבירה אחרת, כהגדرتה טרם הרפורמה בעבירות המתה, וUBEIROT חבלה בכונה מחמירה, נשאה והובלה של נשק ושימוש מהלכי משפט. על המערער גזר עונש מאסר עולם חובה, לצד ענישה נלוות.

המערער מישג על הרשותו בעבירת הרצח, וכפועל יוצא - על חומרת עונשו.

תמצית כתוב האישום המתוקן

1. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, המערער ואחריו קשרו לירות בסלים ابو נאג'י (להלן: סלים). לצורך כך, הצעידו בקטנו של חברת JOYRIDE EVO 200 דגם SANYANG (להלן: הקטנו), ואקדח עם תחמושת מתאימה בקוטר 9 מ"מ (להלן: האקדח).

ביום 6.5.2019, בשעות הצהרים, המערער הסיע את אחיו הקטין - מ' (להלן: מ') באמצעות רכב הביאו המשפחתי אל אזרח מאפייה בנצרת שבבעלות משפחתו של סלים ואשר הוא עובד בה (להלן: המאפייה). זאת, על מנת ש- מ' יתrzף על המקום וידוח על נוכחותו של סלים.

2. בשעה 13:00 או בסמוך לכך, סלים הגיע לעבוד במאפייה באמצעות רכבו. בסמוך לשעה 14:30, המערער התקין לקטנו לוחית רישיון מזיפות הנושא מספר - 91068 (להלן יקרא - שלב ההתארגנות). לאחר מספר דקות יצא מביתו עם האחים לכיוון המאפייה במטרה לירות בסלים. המערער והאחר רכבו על הקטנו, לראשם קסדות, כאשר האחים נהוג ומתחוו ישב המערער.

3. המערער והאחר הגיעו בשעה 15:09 לעיר בסמוך למאפייה רכובים על הקטנו. תוך כדי נסיעה, המערער ירה שלושה כדורים לעבר סלים, שעמד באותה העת על המדרכה בחזית המאפייה וショיך עם לקוח. היריות פגעו בירכיו של סלים והוא התמוטט ונפל על המדרכה.

המערער, תוך כדי נסיעת הקטנו, המשיך וירה עוד חמישה כדורים לפחות - כדור אחד פגע בלבו של תאופיק זהר

(להלן: המנוח), שפצע באותה העת יד ביד עם נכדו הקטינה בדרכם מהגן לבייתם; שלושה כדורים פגעו ברכב שחנה בחזית המאפייה, בו ישבה באותה העת גادة אספניול (להלן: גادة) שהמתינה לבנה הקטין אשר נכנס למאפייה لكنות פיתות. גادة נבהלה מהיר, וכתוצאה מכך עלהה בנסיעה על רגלו של סלים; וחלק מה כדורים פגעו באזור הכניסה למאפייה. כתוצאה מהיר, המנוח צעט מספר צעדים והתמודט על נכדו. לאחר שביצעו בו פעולות החיה והוא פונה לבית החולים, נקבע מותו. סלים פונה אף הוא לבית החולים, טופל ואושפז במשך שלושה ימים.

4. מיד לאחר היר, המערער והאחים נמלטו באמצעות קטנו. בסמוך לשעה 15:24 הגיעו השניהם לבית המערער, שם החליף את בגדיו ואת נעליו. בהמשך, המערער או מי מטעמו, פירקן את הקטנו והעמסו את חלקיו ברכב הביוויק. לאחר מכן, המערער או מי מטעמו, נסעו ברכב הביוויק אל שטח פתוח בו חיצתו את חלקי הקטנו.

5. בגין המתואר לעיל, לumarur יוחסו כאמור עבירות של רצח תוך כדי ביצוע עבירה אחרת לפי סעיף 300(א)(3) לחוק העונשין התשל"ז-1997 (להלן: החוק), בנוסחו קודם הרפורמה בעבירות ההמתה; חבלה בכונה מחמירה לפי סעיף 329(1) לחוק; נשאה והובלה של נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק; ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיפים 244 ו-29 לחוק.

עיקרי הכרעת דין של בית המשפט המחוזי

6. על קר שהמנוח נהרג מירי שבוצע על-ידי אדם אשר רכב על קטנו חולף - אין חולק; כאשר בית המשפט המחוזי נדרש לבחון האם המערער הוא אשר נסע על הקטנו באותה העת וירה את היריה הקטלנית שהמיתה את המנוח, אם לאו.

לצורך הכרעה בשאלת זו, נפרשה לפני בית המשפט המחוזי תשתיית ראייתית רחבה אשר במקורה תיעוד מצולמות אבטחה מרחבי העיר נצרת, עדויות עדי ראייה וכן חוות דעת מקצועיות. אפנה תחילת להציגן של הראיות המרכזיות, בפרט אלו הרלוונטיות לעניין הערעור שלנו.

7. עדויות עדי ראייה - לפני בית המשפט המחוזי העידו עדים רבים, בכלל זה, נשמעו עדויות חמישה עדים מרכזיים - רשاد שאער, שכנו של המערער; מ', אח המערער; עדן, אחות המערער; עבד אלקדר, חבר המערער וממי שנחсад כנהג הקטנו; וסלים ابو נאג'י. כפי שיפורט להלן, בעדותם בבית המשפט מרביתם של עדים אלו שינו את הגרסה שמסרו במשפטה, הסתמכו בمعנה לשאלות בית המשפט והצדדים וחילקו אף שיקרו "במצח נחשוה", כלשון בית המשפט המחוזי, באשר למעורבותם ולמעורבות המערער באירוע. בנסיבות אלה, בית המשפט המחוזי מצא לבכר ולאמצץ את הגרסה שמסרו חילקו במשפטה על פני עדותם בבית המשפט.

רשאד שאער, שכנו של המערער, צפה במהלך חקירתו במשפטה בתייעוד מצולמה ממוקמת מול בית משפטה המערער (להלן: מצולמת שאער), ויזה את המערערcadm המופיע בשעה 14:28 כשהוא לבוש בחולצת פולו לבנה; וכן אישר ויזה את תיעוד המצולמה שבו בשעה 16:44 הוא עצמו נראה משוחח עם המערער הלבוש באותה העת בחולצת שחורה עם הדפס לבן של "גולגולת". למרות זאת, בעדותו בבית המשפט, רשאד הכחיש את זיהוי המערער ואף טען כי

הגرسה שמסר במשטרה ניתנה בלחשׁ חוקרי המשטרה. בית המשפט המחויז מצא לבקר את הגרסה שמסר במשטרה, כאמור.

עבד אלקדר, חברו של המערער, צפה אף הוא במהלך חקירתו במשטרה בתיעוד מצלמת שאער. עבד, אישר כי אכן הדמות הנחיה בשעה 14:28 היא המערער, ואת גרסתו זו שב ואישר בעדותו בבית המשפט המחויז.

עדן ואנד צפתחה בחקירתה במשטרה בתיעוד מצלמת שאער ויזיהה את אחיה - המערער, בשעה 17:03cadם הלבוש חולצה שחורה אשר סייע לה לסחוב שולחן לבן. זאת, בעוד שבعدותה לפני בית המשפט המחויז ביקש לחזור בה מזיהוי המערער כאמור וטענה כי "התבלבלה" באותו היום. גם ביחס לעדן, בית המשפט מצא לבקר את האמור בחקירתה במשטרה על פני עדותה בבית המשפט.

סלים ابو נאג'י הצהיר בחקירתו במשטרה כי עמד בפתח המאפייה עת הגיע לפטע קטנווע ועליו שני רוכבים, כאשר הרוכב השני הלבוש בחולצה לבנה החל לירות "לכל עבר", וגם הוא נפגע כתוצאה מהיר. לעומת זאת, בעדותו בבית המשפט, סלים שינה את גרסתו וטען כי לא ראה מי יירה בו וכי לא הבחן בקטנווע בזירה. בהקשר זה, בית המשפט העדיף את הגרסה שמסר במשטרה, הנתמכת בתיעוד מצלמות וכן בשחוור שערך סלים יחד עם חוקרי המשטרה.

.8. **חוות הדעת המקצועית** - במסגרת פרשת התביעה הוגש מספר חוות דעת מקצועיות המתיחסות, בין היתר, לזיהוי המעורבים באירוע ופרטיו לבושים. בין היתר, הتبקשה מומחית במעבדה לראייה דיגיטלית בمز"פ להשוות בחוות דעתה בין תמונות המערער לבין תמונות החשוד הנחיהות מתיעוד המצלמות. עוד נדרשה להשוות בין פרטי הלבוש המופיעים השונים של האירוע, ובתוך כך בין תיעוד לבוש החשוד לבין רוכבי הקטנווע (ת/112, ת/113). כבר עתה יזכיר, כי בעדותה בבית המשפט הבהיר המומחית כיiliar היזיהו וההשוואה נעשו בעיקר על פי מראה עיניה על סמך התבוננות וצפיה בתיעוד המצלמות (פרו' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 257, ש' 24-27).

לפי מסקנות חוות הדעת, ישנה תמייקה נמוכה לכך שתמונות החשוד באירוע ותמונות המערער הן מאותם מקור, זאת הואיל ונמצאה "התאמה חלקית במאפיינים מסוימים, אך לא התאמה מובהקת. עם זאת, לא נמצא ממצאים השוללים התאמה". בנוסף, נקבע כי קיימת תמייקה ביןונית להשוואה פרטית לבוש רוכבי הקטנווע בין המופיעים השונים בתיעוד המצלמות, כך שנמצאה "התאמה במאפיינים מסוימים".

.9. **תיעוד המצלמות (ת/127-ת/160)** - אירוע הירוי ואשר התרחש לפניו ולאחריו, תועד במספר רב של מצלמות אבטחה הפרושות ברחבי העיר נצרת. בכלל זאת, הציג תיעוד מצלמות מקרבת בית המערער (ת/129ב - מצלמת שאער), מקרבת המאפייה ומרחבי העיר נצרת. על סמך תיעוד המצלמות, שורטט מסלול נסיעת הקטנווע כפי שסומן על גבי תצ"א (ת/128).

مكان, לקביעות בית המשפט המחויז.

10. בשלב ראשון, נקבע כי המערער זהה בשלב ההתארגנות, עobar לאירוע הירוי, על-ידי רשאד שאער ועובד אלקדר, כמי שתועד במצלמות בשעה 14:18 סמוך לבתו, לבוש בחולצת פולו לבנה "יהודית", מכנסי ג'ינס ונעלי "נייק" בצבע שחור לבן. לאחר דקוק ספורות אף תועד זהה כמי שהשליך לתוך פח אשפה שאריות של לוחית רישי צהובה. כמו כן, על סמך זהה של רשאד שאער נקבע כי המערער הוא שתועד במצלמות בשעה 16:44 לבוש בחולצה שחורה עם הדפס לבן של "גולגולת", נעל עלי אדיס בעלי שלושה פסים תוך שהוא או מי מטעמו מעmis לרכיב הביוויק חפצים הנחוצים להיות חלקיק קטנו. בנוסף, בשעה 17:03, לאחר שריפת חלקיק הקטנו, עדן זיהתה את המערער בתיעוד המצצלמותcadam הלובש חולצה שחורה שעוזר לה לסחוב שולחן לבן.

צון, כי אמן בחוות הדעת שהוגשה הוסק כי ישנה תמייהה במידה נמוכה בזיהוי המערערcadam המתועד בשלב ההתארגנות, אולם לאחר שהוא זהה כאמור על-ידי מי שמכירים אותו היטב, אז גם לשיטת המומחית מדובר בזיהוי טוב ואמין יותר מכל מומחה (פרוי' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 258, ש' 3-11). כמו כן, בית המשפט הדגיש כי בעניין זה אין למומחית עדיפות על פני מראה עינו של בית המשפט אשר על סמך תיעוד המצצלמות בו נראה פניהם המערער בבירור, התרשם אף הוא כי אכן האדם שנמצאה בשלב ההתארגנות - הוא המערער.

11. בשלב שני, בית המשפט המחויז התייחס למסלול נסיעת הקטנו ופרטיו על פי תיעוד המצצלמות מרחבי העיר נצרת, כאמור לעיל. נקבע כי החל משעה 14:18 ועד לשעה 15:24 ישנו רצף ברור של תיעוד הקטנו ועליו שני רוכבים הלבושים בהם נצפו בשלב ההתארגנות, אף שציוין כי רצף התיעוד אינו של כל דקה ודקה. פורט כי הקטנו והרוכבים תועדו לראשונה במקום הסמוך לביתו של המערער כ-190 מטר. مكان, נסעו ברחבי העיר ובשעה 15:09 הרוכב מאחוריו הנוהג תועד מבצע ירי לעבר המאפייה, מיד המנוח התמוטט והקטנו נמלט מהמקום. לבסוף, הקטנו תועד בשעה 15:24 שב אל הנקודת הראשונה בה נצפה כאמור, וכאשר הרוכב במושב האחורי יורד מהקטנו וצועד רגלית.

בית המשפט המחויז הוסיף וקבע כי פריטי הלבוש של המערער בשלב ההתארגנות זהים לפריטי הלבוש של רוכב הקטנו אשר ישב במושב האחורי. בהתייחס לממצאי חווות הדעת שלפיים יש תמייהה ביןונית ביחס לזיהוי פריטי הלבוש של המערער, הבהיר בית המשפט המחויז כי מכלול מאפייני לבשו שלם מוסום למקום למרחק של 190 מטר אקראי ובנסיבות זמניות ומקומ, היו לבושים באותו פרט לבוש בדיק, הינה אפסית".

12. על בסיס זהה המערער בשלב ההתארגנות כאמור, וההתאמה פריטי הלבוש כמפורט לעיל, בין היתר, נקבע כי המערער הוא שרכב על הקטנו לכל אורך מסלול הנסעה המתועד ובמהלכו ביצע את הירוי בזירת הרצח. בתוך כך, בית המשפט המחויז קבע כי התרחש שלפיו "שני גברים זהים לבושים [...] הופיעו למקום מרחק של 190 מטר מחצר ביתו של הנאשם [המעערר - י' א'], וחזרו אחר כך לשם, כאשר אחד מהם יורד מהקטנו, ואומר צועד לכיוון חצר ביתו של הנאשם [המעערר - י' א'] לבוש באותו בגדים בדיק ולآخر מכך ללא חולצה הינו תרחש דמיוני ובלתי סביר לחילופין".

13. לסכום, ביחס להשתלשות העובדתית ביום הרצח נקבע כי המערער הסיע את אחיו מ' לעיר בצהרי היום, על

מנת שהלה יתrzף על המאפייה וודיע למערער ולשותפו כאשר סלים יצא אל פתחה. לאחר מכן, המערער חזר לביתו ועסק בהכנות לביצוע הרצח, בכלל זאת, זיוג לוחית רישי של הקטנווע. בסמוך, המערער ושותפו רכבו על הקטנווע מסביבתו ביתו, ביצעו את הירי במאפייה וחזרו למקום ממנה יצאו. לאחר מכן, המערער החליף את בגדיו, "והוא או מי מטעמו", פירקו את חלקו הקטנווע והעמיסו אותו על רכב הביוואיך. אז יצאו שני אנשים מבית המערער לאוזור פתוח סמוך, והציגו שם את חלקו הקטנווע.

14. למול זהוי המערער על-ידי מספר עדדים, התיעוד המקיף והaicוטי של המצלמות מרחבי העיר והראיות הנוספות שנערכו לחות המערער - בגרסתו נתגלו אידויים פנימיים, סתיות לעדויות ולראיות ואף חוסר היגיון שלעצמו. מתחילהו של ההליך, המערער כפר באשר ייחס לו והצהיר כי הרצח המיוחס לו בוצע במהלך חודש הרמדאן, ואילו בחודש זה הוא אינו יצא מביתו אלא "אולי למכולת או למסגד".

אולם, בחקירותיו במשטרת ובעדותו בבית המשפט, המערער התהמק ממtan תשובה, טען להעדר זיכרון והסתבר בסתיות. בית המשפט המחויז התרשם כי "אין אמת ולא חזי אמת" בדבריו של המערער; כי הוא "שקר לפניו במצב נחשה" כאשר הכחיש את זהויו בשלב ההתארגנות; וכי הוא הציע "שקר של ממש, בעניין הנוגע ללית הראיות בתיק".

15. לבסוף, בית המשפט המחויז דחה גם את טענות המערער להתקיימות של מחדלי חקירה, בין היתר, טענות כי נדרש היה לבדוק את תוכרי המצלמות כבר משעות הבוקר; כי לא נגבו עדויות מעדי ראייה ממשמעתיים; וכי ישנים חוסרים במאגר הראיות.

16. על רקע האמור עד כה, נבחנו התקיימות יסודות עבירות הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה, אשר לפיו - "גורם במודע למותו של אדם תוך ביצוע עבירה [...]. נקבע כי המערער ירה לעברו של סלים על מנת לגרום לו לחבלה בכונה מחמורה כאשר ירה וכיוון לרגלו. באותה העת, המערער הוסיף וירה "לכל עבר" תוך שהוא אدى שיבח לתוכאות הירי ולטיכון האינגרנטי בכך, כפי שניתן למוד, בין היתר, מכך שהירי בוצע באמצעות היום במרכזה של העיר נוצרת כאשר האזורי הומה אדם. כתוצאה ממשעי המערער, אחד הצדורים שנורה פגע בלבו של המנוח והמיתו. לפיכך, המערער הורשע בעבירות הרצח תוך כדי ביצוע עבירה אחרת לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה.

יודגש, כי הצדדים הסכימו במסגרת ההליך לפני בית המשפט המחויז שהרפורמה בעבירות ההמתה (חוק העונשין תיקון מס' 137, התשע"ט-2019, ס"ח 230 (להלן: הרפורמה בעבירות ההמתה או הרפורמה)) אינה מהווה דין מחלוקת בעניינו של המערער. על כן בית המשפט המחויז לא בחר את אופן ישומה.

17. בנוסף, המערער הורשע גם ביתר העבירות אשר ייחסו לו בכתב האישום - עבירות חבלה בכונה מחמורה, עבירות נשק וUBEIRAT SHIBOSH מהלכי משפט.

18. בגין הרשותו, בית המשפט המחויז גזר על המערער עונש של מאסר עולם חובה; 12 חודשים מאסר על תנאי, לבל עבור עבירות אלימות מסווג "פצע", לפחות 3 שנים; 9 חודשים מאסר על תנאי, לבל עבור עבירה נשק כלשהי, לפחות 3 שנים; 6 חודשים מאסר על תנאי, לבל עבור עבירה שיבוש מהלכי משפט, לפחות 3 שנים; פיצוי למשפחתו של המנוח בסך 3 שנים; פיצוי בסך 10,000 ש"ח לסלים; פיצוי בסך 10,000 ש"ח לגאדה; ופיקוי בסך 5,000 ש"ח לאברהם זועבי.

טענות הצדדים בערעורים

19. המערער שב ומחייב את מעורבותו ברצח המנוח. לטענת בא-כוכו בהודעת הערעור ובטייעונו לפניו, ישנו "חורים", כלשהו, במארג הראיות הנسبתיות שהווצג לחובת המערער אשר אינם מאפשרים להרשו. בתוך כך, נטען כי לא הotecgal כל מניע בעטיו המערער ירצה לירוח לעבר סלים, בעוד שמנגד ישן משפחות המסוכסכות עם סלים; כי לא יתכן שתפקידו של מי היה לנצח על המאפייה ועל סלים, שהרי הקטנווע היה למרחוק רב של כ-40 דקות נסעה מהמאפייה; כי תיעוד הקטנווע ברחבי העיר אינו רציף כי שישנו ספק האם אכן מדובר באותו קטנווע; וכי קיים ספק מי הוא זה המעמידים לרכיב חלקי קטנווע, והאם בכלל מדובר בקטנווע אם לאו.

אשר לזיהוי של המערער, נטען כי לא ניתן להסתמך על עדויות העדים אשר "סותרים את עצם מתוך עדויותיהם, וסותרות את הראיות החיצונית בתיק", כאשר מנגד המומחה לזיהוי קבעה בחווות הדעת כי ישנה תמייה נמוכה בלבד בזיהויו. יתרה מזו, נטען כי הסתמכות על פרטי הלבוש של רוכבי הקטנווע היא "שעריתית", כלשהו, לאחר שלפי עניין ابو רק"יק (ע"פ 3055/18 אבו רק"יק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.8.2020)) היה על בית המשפט להידרש לבחינת נפוצות פרטי הלבוש באוכלוסייה הרלוונטית, ובפרט כאשר לא מדובר בפרט לבוש מובחנים וייחודיים.

המעערער שב ועמד על טענותיו בדבר "מחדיי חקירה" שפגעו בהגנתו. בין היתר, השיג על כך שלא נפרקו ונבדקו מצלמות האבטחה משעות הבוקר, בהן ניתן לראותו לטענתו כי מ' הגיע בשעה מוקדמת ביותר לאזור המאפייה; לא נבחן האם למרחוק שבין בית המערער לתחילת תיעוד המצלמות, ישן קטנוועים נוספים; וכן כי לא נחקרו עדים מסוימים, למשל אנשי הוואקף בבית העמין, בו שהו רוכבי הקטנווע דקות ארוכות.

20. אשר להרשות המערער בעבירות הרצח - נטען כי לפי הדין שחל>User לרפורמה, במעשה לא מתקימת אדישות לח"י אדם אלא רק קלות דעת, מאחר שכיוון לרגלו של סלים בלבד במקום פתוח ולא הומה אדם. אשר לתחולת הרפורמה בעבירות ההמתה, נטען כי אמנים הצדדים "הסכימו" כי אינה מהווה דין מקל, אולם בית המשפט המחויז היה צריך בכל זאת לבחון את אפשרות תחולתה. עוד נטען כי למעשה לא מתקימת כל נסיבה מחמורה ובפרט לא נוצרה "סכנה ממשית לח"י של אדם נוסף על הקורבן" (סעיף 301א(9) לחוק) מאחר שהמעערער כיון לרגלו של סלים בלבד כאמור לעיל.

21. מנגד, לעומת המשיבה, מארג הראיות לחובת המערער לא מותיר ספק סביר כי הוא אשר ביצע את הירוי אשר גרם למותו של המנוח. הודגש, כי מדובר בתיעוד אICONOTIC בו ניתן לזהות בבירור את המערער בשלב ההתארגנות; את פרטי הלבוש הייחודיים שלבש; את מסלול נסיעת הקטנווע בעל לוחית הרישוי המחויזת שעל גבו המערער ואדם נוסף; את עמוד 7

התכפיה שערך מ' על המאפייה ועל סלים; וכן את העמסת חלקו הקטנו לרכב והצתתם בשטח סמור.

אשר ל'זיהוי המערער, הודגש כי בית המשפט המחויז התרשם אף הוא מצפיה בתייעוד המצלמות כי האדם הנחזה בשלב ההתארגנות - הוא המערער. כאמור, מדובר בתייעוד איקוטי וברור, ומכך אין יתרון למומחית הזיהוי על פני התרומות בית המשפט עצמו, לא כל שכן ביחס ל'זיהוי בידי' עדים המכירים היטב את המערער. אשר לפריטי הלבוש, המשיבה מדגישה כי בית המשפט הסתמך על "הכוח המctrافي" של פריטים אלו, ועל כך שההסתברות כי שני אנשים באופן אקראי ובנסיבות זמניות ומקום היו לבושים אותו הדבר - אפסית. ביחס לחווות הדעת של מומחית הזיהוי, הובחר כי תפקידה להשווות את הבגדים בסרטונים, ואילו המסקנה בפועל והמשקל אשר ינתן לפריטי הלבוש, מסורים להכרעת בית המשפט.

22. אשר להתקיימות יסודות עבירות הרצח, נטען כי ברி שהיה אדיש במעשהיו לאפשרות הפגיעה בח' אדם, לנוכח ביצוע הירוי באמצעות היום ומרכזזה של עיר, כאשר האזרה הומה אדם ותלמידים, כפי שניתן לראות בתייעוד המצלמות. אירע הירוי נמשך שניות בודדות בהן המערער ירה לפחות 8 ריות, תוך כדי נסיעה, כאשר היריות נרו "לכל עבר" כך שהליך פגעו ברכבה של גادة וכדור אחד פגע בלבו של המנוח והמיתו. מכאן, שהמעערר היה אדיש לאפשרות גריםת התוצאה של פגעה בח' אדם, כנדרש בהרשעה לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה.

ביחס לתחולת הרפורמה בעבירות ההמתה, הודגש כי המערער חוזר בו מההסתמכות המפורשת לפני בית המשפט המחויז באשר לשימושה של הרפורמה, וזאת מבלתי שהוצג נימוק הולם "לשינוי חיזית המחלוקת בשלב העreau". מלבד זאת, נטען כי מילא מעשי המערער מקיימים את עבירות הרצח בנסיבות מחמירה שלפי סעיף 301א(א)(9) לחוק, מאחר שהמעערר במעשהיו יצר סכנה ממשית לח' אחרים כאשר ירה ברחובות של עיר הומה, בצהרי היום, ותוך שהוא רכב על הקטנוו כאמור.

דיון והכרעה

23. אקדמי ואומר - בעreau זה אין ממש. הראות המרכזיות - תיעוד המצלמות ועדויות עד' הראיה - שלובות זו בזו ותומכות האחת ברעותה, כך שיחדי הן מלמדות כי המערער, בעודו רכב על הקטנוו, הוא אשר ירה לעבר סלים ורצח את המנוח תוך שהוא אדיש לאפשרות גריםת המוות. משכך, הרשות המערער בעבירות הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה, בדיון יסודה.

זאת ועוד, הויל ובמעשהיו של המערער, מלבד רצח המנוח, נוצרה סכנה ממשית גם לח' אחרים, מעשיו באים אף בוגדי עבירות הרצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(9) לחוק. משכך, הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין מכך עם המערער ואין להחילה על עניינו.

رأית הזיהוי

24. ביסוד המאρג הראייתי לחובת המערער מצויים, כאמור לעיל, עדויות עדי ראייה מאירוע הירוי וההתרחשויות אשר קדמו לו לצד תיעוד מקיף ואיוכתי של מצלמות אבטחה מרחבי העיר נצרת, ובפרט מקרבת ביתו של המערער.

כמפורט לעיל, בשלב ראשון, המערער זווהה על-ידי חברו, שכנו ואחותו כדין המופיע בתיעוד המצלמות בסמוך לביתו הן עובר לאירוע הירוי והן לאחריו; בשלב שני, זווהה הקטנווע על יושבו ופריטי לבושים באמצעות תיעוד מצלמות מרחבי העיר נצרת. זהוי המערער והשווות פריטי הלבוש ניצבים אפוא במקץ הכרעת הדין ואף ביסוד טענות הערעור שלפנינו. אקדמיים ואציג בקצרא מסגרת נורמטיבית רלוונטיות לעניין זה, ולאחר מכן אגש ליישומה על עניינו.

25. זהויו של הנאשם על-ידי עד ראייה הוא, כאמור, זיהוי אמין יותר מאשר הסתככות על כל הסקת מסקנות נסיבותיות כאלו ואחרות, שהרי עד הראייה זהה בעיניו במעורבותו של הנאשם ביצוע העבירה והוא מעביר את התרשםתו זו לבית המשפט. אולם, יתרונה זו של עדות הראייה - אליה וקוֹץ בה - בהיותה למעשה עדות סבראה הנסמכת על יכולת הבדיקה של העד בחושיו. משכך, בפני עדות זו ומהימנותה ניצבים מכשולים החל משלב קליטת קלסתהו הנאשם בעיניו עד הראייה, דרך 'שמירת התמונה' בזיכרונו, עברו בעיובד זיכרון זה לכדי מסקנה המוביל להזיהוי וכלה בהעברת התרשםות לפני בית המשפט (ע"פ 347/88 דמיינוק נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(4) 392-391, 221 (1993) (להלן: עניין דמיינוק)). ואכן, ברבות השנים ועם פרסום של מחקרים שונים, מודעות לטיסונים אלה עלתה וימה עלן חששות נוספים ביחס למאמנותה של ראיית הזיהוי (להרבה ראו: יניב ואקי דיני ראיות כרך ב 1126-1125 (2020) (להלן: ואקי)). בכל זאת, זהויו של הנאשם כמבצע העבירה על-ידי עדות ראייה, על מגבלותיו, היה ונותר אחד מהכלים הראייטיים החשובים ביותר בהליך הפלילי, תוך שהשימוש בכליו זה "עשה בשום שכל ובזהירות המתבקשת" (ראו למשל, ביחס להרשעה על סמר עדות זיהוי יחידה: ע"פ 339/80 עדקה נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(4) 106, 109-110 (1980)).

26. במרוצת הזמן, פותחו בפסקה מספר מבחנים על מנת להתמודד עם המורכבות הראייתית הנלוותית לעדות הזיהוי, ובפרט כלפי שתי נקודות התוරפה של עדות זו - זיהוי שקרי וטעות בזיהוי (ע"פ 8902/11 חיזה נ' מדינת ישראל, פסקה 48 (15.11.2012)).

הבחן הראשון, מתמודד עם חשש מפני זיהוי שקרי ובמקדו בחינה סובייקטיבית שענינה מהימנות העד המזהה כננות העדות. בטור כר, "יבחנו" פרטיה העדות: מידת בהירותה, קיומן של סתיירות או הידרן, תוכן העדות ובאייה מידת בית משפט אמין שהעד מתאר את מה שacademic ראו עניין" (עניןubo רק"ק, בפסקה 5).

הבחן השני, מתמודד עם חשש מפני טעות בזיהוי ובמקדו בחינה אובייקטיבית של מהימנות הזיהוי כשלעצמם ונוכנות העדות, ובמסגרתו "יבחנו" הנسبות והתנאים שאפפו את הזיהוי ובכללם, תנאי הזיהוי - זיהות הראייה, תנאי הראות ומצב התוארה; היכרות מוקדמת בין העד לבין החשוב; נתונים אישיים של העד; משך הזמן שנחשף העד לחשוב; וכן השתיכות האתנית-חברתית של החשוב ושל העד (שם).

27. במישור המעשי צמחה הפרקטיקה של ערכית מסדר זיהוי בשלב החקירה, אשר נועד לבחון את טבעת עינו של העד ב מבחנים אובייקטיביים. אולם, לא בכל מקרה נדרש מסדר זיהוי, וכך הוא כאשר ישנה היכרות מוקדמת בין עד הראייה עמוד 9

לבין הנאשם. במקרים אלו, אין מדובר בזיהוי של הנאשם כי אם בהצבעה עליו הנסמכת על מהימנותו של העד תוך התחשבות בתנאי זירת האירוע ומהימנותה של עדות הזיהוי בהתאם לשני המבחןים המפורטים לעיל (ע"פ 779/19 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (22.7.2019); קדמי, בעמוד 1178).

כוחה של ההיכרות המוקדמת נועז בכך שביכולתה להפחית את הסיכוי לטעות כנה בזיהוי. ההחלטה הינה כי ההיכרות מוקדמת יפה אף לזיהוי על בסיס קולו של הנאשם, צורת הליכתו או תנועות ידיים וגופו, כל עוד מדובר במאפיינים המוכרים לעד הראייה מהיכרותו עם הנאשם (ענין חזזה, בפסקה 61). ההיכרות המוקדמת מאפשרת גם להתגבר על משך הזמן שבו נחשף עד הראייה לנפטר. יחד עם זאת, ברוי כי האפשרות להסתמך על מהימנות עד הראייה אשר לו היכרות מוקדמת עם הנאשם, עומדת ביחס ישיר למידת ההיכרות שבין השניים. לא דומה, למשל, היכרות שטחית להיכרות רבת שנים (ואקטי, בעמוד 1171). בעבר, הוזמן לי לא אחת להכריע בערכאה הדינונית על יסוד זיהוי נפטר על-ידי קרוביו, באמצעות צפיה בתייעוד מצלמות אבטחה. במקרים אלו, עמדתי על כוחה של ההיכרות המוקדמת עבור טיב ופער הזיהוי, אך בענין זהה:

"סבירו זה, הוצג על ידי חוקרי המשטרה לשלווה עדים נוספים, חיריה זהה (בתו של הנאשם), קארין זהה (רعيית הנאשם) ואסעד חממייד (נагנו של הנאשם). השלושה ששתים מהן מכירות את הנאשםطيب, זיהו את הנאשם מספר פעמים, באופן מיידי וספונטאני, כמו שירד מרכיב הפיג', לפי חולצתו היורקה, תיקו השחור ואופן הליכתו.

העדה חיריה זהה סירהה בעדותה, כי צפתה ארבע פעמים בסרטון שהוקן לה במשטרה, זיהתה את אביה הנאשם - באופן מיידי וספונטאני - בפעם הראשונה, אח"כ בפעם השנייה, אח"כ בפעם השלישייה ואח"כ בפעם הרביעית ודחתה את טענת ב"כ הנאשם לפיה זיהתה אותו בסרטון לאחר שהבינה כי זיהוי עדות החוקרים, תוך שהוסיפה כי רק לאחר חקירתה התברר לה כי הנאשם חשוד ברצח המנוחה.

[...] אישרה העדה כי אין דבר המיחיד את האדם היורד מהרכב, אך הוסיפה כי זיהתה את הנאשם 'איך הוא יורד מהאוטו, איך הוא לבש', כלשונה, ובהמשך הוסיפה גם את תנועות גופו, כמו גם את תיקו השחור" (תפ"ח (מחוזי ח') 12-12-42731-07 מדינת ישראל נ' זהה (9.9.2014)).

28. יתרה מזו, גם בית המשפט רשוי להתרשם ממראה עינו ולקבוע קביעות באשר לזיהויו של הנאשם, ויש שתפקידו השיפוטי אף מחייב לעשות כן. בסמכותו לזרות את הנאשם גם כאשר נדרשת השוואת דמותו של הנאשם לדמות הניבעת מתוך תמונה או תיעוד מצלמה. לעיתים, אף אין בהכרח יתרון לזיהוי הנאשם על-ידי עד ראייה או על-ידי מומחה מקצועי על פני התרשמות בית המשפט על סמך מראה עינו, וזאת כאשר הזיהוי אינו דורש מומחיות או היכרות ייחודית עם הנאשם לצורך זיהוי (ענין דמיינוק, בעמודים 329-330). עם זאת, גם בזיהוי מטעם בית המשפט נותרים קשיים מובנים של מהימנות הזיהוי כשלעצמו, לא כל שכן משהתרשותם בית המשפט אינה עומדת ל מבחן החקירה שכגד. משכך, על בית המשפט לנகוט משנה זירות עת הוא קובע באשר לזיהויו של הנאשם על סמך מראה עינו (ע"פ 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.10.2008)).

29. ומן הכלל אל הפרט - על רקע האמור, השתכנעות כי קביעותו של בית המשפט המחויז באשר לזהוי המערער מעבר לשפק סביר מבוססות ומעוגנות היטב ואין מקום להתערב בהן.

בית המשפט המחויז נסמך כאמור על זהוי המערער על-ידי רשא שער, שכן; עדן, אחותו; ועובד אלקאדר, חברו ומין שנחיש כנהג הקטנו. זהוי זה צולח היטב את שני המבחןים הנדרשים - בבחינת מהימנות העדים וכוננות העדות, נקודת המוצא לדינוינו היא כי ערכאת הערעור אינה נהגת להתערב במצב עובדה ומהימנות אשר נקבעו על-ידי הערוכה הדינונית שהתרשמה באורח ישיר מהעדויות שנשמעו לפניה כוללות סתרות ושינוי גרסאות המציגים את בית המשפט לבור מוץ מבר כדי לקבוע איזה היא הגרסה מהימנה (ע"פ 20/6322 רחאל נ' מדינת ישראל, פסקאות 26-28 (18.9.2022); ע"פ 20/8199 זיאדת נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (30.4.2023)). נכונים הדברים יותר שעת בעניינו שעה שחלק מהעדים שינוים, הוכיחו במפורש את דבריהם בחקירות משטרה ואף היתממו באשר לזהוי של המערער על-ידי העדים ממש. על כן, אין מוצא להתערב במסקנת בית משפט קמא אשר ביכר את זהוי המערער על-ידי העדים בחקירות משטרה וכי לפי גרסה זו מדובר בזהויאמת.

זהוי המערער על-ידי העדים צולח אף את המבחן השני אשר עניינו בחינת מהימנות הזהוי כשלעצמם וכוננות העדות. שלל שיקולי עזר תומכים במסקנה כי זהוי המערער מהימן ואיוכתי - בראש ובראשונה, לא מדובר רק בזהוי כתוכאה מצפיה של העדים בטעוד המצלמות כי אם בזהוי "זמן אמרת" - קלשון בית המשפט המחויז, ובאופן בלתי אפשרי, אשר התייעוד שהציג לעדים היה סרטון שבו הם עצם נצפו, נראו ונוכחו, כל שנותר עבורם הוא לשוב ולתאר את שairען לנגד עיניהם. כמו כן, זהוי המערער על-ידי העדים נעשה באופן אובייקטיבי ובטרם התבשו חלק מהעדים על אופיו המפליל ביחס למערער.

יתרה מזו, עדים אלו מכירם היטב את המערער, בין אם מדובר בעדן אחותו ובין אם מדובר בראשד שער שכן אשר הוסיף והציג מפיו כי "אני מכיר את עבד ואCID [המערער - י' א'] השכן שלי מגיל קטן שגדלנו בשכונה ולפי זה אני מזהה אותו" (ת/161א', עמ' 2, ש' 33-34). גם התייעוד כשלעצמם הינו תיעוד איוכתי וברמה גבוהה, אשר התרחש באור יום וברובו על-ידי מצלמות באיכות טוביה, ואף שזווית הצילום מתעדת את המעורב בשלב ההתרגנות דרך חרץ צר, איוכות הצילום אינה מותירה מקום לשפק בדבר מאפייני זהותו של האדם הנצפה בתיעוד. לפיכך, גם לפי המבחן השני, זהוי המערער על-ידי העדים הינו זהוי מהימן.

30. אשר לחוות הדעת המקצועית ביחס לזהוי המערער - בשל איוכות התיעוד ותנאיו כאמור, הלכה למעשה, אין יתרון של ממש לחוות הדעת שהוגשה מטעם המומחית לזהוי המערער על פני התרשם העדים אשר להם היכרות קרוביה וטוביה עם המערער, כפי שאף הבהירה המומחית כי "אנחנו מאוד מודים טובים לזהות אנשים שאנחנו מכירים [...]" יותר טוב ממומחה" (פרו' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 257 ש' 31-עמ' 258 ש' 5) והוסיפה כי "זה שאינו הגעתו לתמייה נמוכה כי אני משווה חשוד, תമונות של חשוד שאינו לא מכירה ורואה אותו בפעם הראשונה, אם יש אנשים מהאזור מגורים הורים שלו [...] אז יש מצב שהם יצליחו לזהות אוטובצורה יותר ודאית" (שם, בעמ' 258 ש' 7-9).

כך גם אין פער בין חווות הדעת להתרשומות הבלתי אמצעית של בית המשפט המחויז, אשר המערער בכך יומ-יום באולםו במשך שנים רבות, נחקר והעד לפנוי ואף שוחח עמו פנים אל פנים. לא נדרש כל מומחיות בזיהויתו פניו של אדם בתנאי תאוורה ותיעוד משופרים ביותר ומאחר שאף לשיטת המומחית הזיהוי בוצע על סמך מראה עיניה, יתכן אף כי במקרים המתאימים ובנסיבות מסוימות, כוחה של ההתרשומות הבלתי אמצעית של בית המשפט גובר על פני בחינת כל תג וtag בפניו של האדם הנחזה בתיעוד והשוואותם למערער (ראו והשו: ע"פ 87/53 אל-נברاري נ' היועץ המשפטי לממשלה ישראל, פ"ד ז 964, 972-973 (1953)).

31. מכאן, קצחה הדרך לדחיתת היאחזות בא-כוח המערער בעניין ابو רק'יק והשוואתו למקורה שלפניינו. בעניין ابو רק'יק, כעולה מפסק הדין שם, דובר בזיהוי אשר ה证实 ב证实 האירוע, התיעוד מוטשטש בחלקו ואילו בחלקו الآخر מואר באור בהוק, פניו של הנאשם מכוסים לחלוון מרבית הזמן ונחזים רק מעל לכו האף לפרק זמן קצר, והיכרות העד המזהה עם הנאשם הייתה על סמך מספר מפגשים ספורדים במהלך השנים. המקורה שלפניינו שונה בתכלית - הן באשר לאמיןות הזיהוי הן באשר למהימנותו. כמו כן תאוורה ותיעוד באיכות גבוהה, זיהוי העדים את המערער נעשה "בזמן אמיתי" ובין העדים למערער היכרות קרובה וטובה לאורך זמן. לפיכך, נconi עשה בבית המשפט המחויז אשר הרחיק והבדיל את עניין ابو רק'יק מהמקורה שלפניינו.

32. על אותה הדרך, מקובלת עליי מסקנתו של בית המשפט המחויז ביחס לזיהוי פריטי הלבוש של המערער והשוואתם לפריטי הלבוש של רוכב הקטנו שבייצע את הירוי לעבר המאפייה. על סמן צפיה בתיעוד המקיים והaicות של מצלמות האבטחה מרחבי העיר נצרת, נקבע כי "מדובר באדם, שזהה בוודאות בחצר ביתו, לבוש בפרט לבוש אלו, כשהוא זורק לוחית רישי לפק האשפה בחצר ביתו ולאחר מכן נראה רוכב על קטנו ומבצע את הירוי באזורי המאפייה, עמאותם פריטי לבוש בדיקון" (הכרעת הדין, בפסקה 100). מסקנת בית המשפט המחויז לא נעשתה כלאלה יד ובסתמן על פריט לבוש זה או אחר אלא רק לנוכח שלל הסימנים המזהים בפרט הלבוש והצטברותם יחד. כוחם המכרפי אפילו של פריטי הלבוש הוא אשר שכנע את בית המשפט המחויז כי הדבר באותם פריטי לבוש ממש.

33. גם כאן, בהשוואת פריטי הלבוש אלו לאלו - אין יתרון לחווות הדעת אשר נערכה על בסיס צפיה בתיעוד המצלמות על פני מזהה עינו של בית המשפט המחויז אשר צפה אף הוא באותו התיעוד ממש.

עוד יוער כי להבנתי, מילא, גם משמעותן חווות הדעת מצבעה למעשה לעבר תמייה בזיהויו של המערער על-פי פריטי הלבוש. מסקנת חווות הדעת היא כי ישנה תמייה ביןונית לכך שפרט הלבוש בכל האירועים הם מאותו מקור, כאמור לעיל. משמעות מסקנה זו היא, בהתאם למפורט בחווות הדעת, כי נמצא התאמה במאפיינים "סוגיים" אשר אלו הם מאפיינים הנובעים לרוב מהתהlik היצור של המוצר והם אינם אקרים. דוגמאות למאפיינים אלה הן צורה, גוון, דפוס או דגם, וזאת בשונה ממאפיינים "אקרים" אשר אלו הם "מאפיינים שהתרחשו באקרים, ויכולם להתפרש כתוצאה מתהlik ייצור בהם יש שונות הנובעת מהתהlik היצור עצמו, או מהתהlikes המאוחרים לייצור של החפץ (כגון בלאי, תהלייכי קריעה או שבירה, תהלייכי תיקון שעבר החפש וכד'). מאפיינים אלו גורמים לייחודיותו של המוצר".

רוצה לומר, המשקנה בדבר תמייה ביןונית גרידא אינה על רקע אי-התאמה שזותה על-ידי המומחית אשר ניתן לזקוף אותה לחובת זיהוי המערער, אלא היא מבטאת משקנה צנעה כי נמצאה התאמה על סמך מאפיינים מסוימים בלבד. זאת, שלא יותר כל קיומם של מאפיינים אקרים אשר היה ביכולתם לשכלל את בחינת ההתאמה לכדי תמייה גבוהה. כך גם המומחית הסבירה את ממצאי חווות הדעת באומרה כי "תמייה ביןונית, זה אומר שזה אותה סדרה של הקסדה, זה אותה סדרה של החולצה, האם זה הפריט הספציפי? אני לא יכולה להגיד" (פרוי' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 258 ש' 18-19). משכך, אני סבור כי גם מסקנת חווות הדעת אינה סותרת את שראו עני המותב קמא, עני העדים ועני של).

34. גם בהקשר של זיהוי פריטי הלבוש של המערער אין בין העניין שלפנינו לעניין ابو רק'יק - והוא זה. בעניין ابو רק'יק מדובר על השוואת בין פריטי לבוש אשר נמצא בabitו של הנאשם, בין פריטי הלבוש על גופו של האדם אשר תועד במצלחות כמצבע העבירה ולשם כך נדרש היה לבחון את שכיחות פריטי הלבוש באוכלוסייה הרלוונטית. לעומת זאת, בעניין שלפנינו, כל שנדרש הוא השוואת בין שני אירועים סמוכים עד מאד על יסוד שתי תמונות זו לצד זו - האחת משלב התארגנות והאחרת, דקotas בודדות לאחר מכן, ממולן נסיעת הקטנווע ואירוע הירי. יודגש, בשלב זה טרם הסיק בית המשפט המוחזוי כי הרוכב על הקטנווע הוא המערער אשר זיהה בשלב התארגנות, כל שזו הוא כי פריטי הלבוש של רוכב הקטנווע זיהום לפרטיו הלבושים של האדם אשר תועד בשלב התארגנות.

35. הנה כי כן, המערער עצמו זיהה באופן אמיתי ומהימן כאדם אשר תועד בשלב התארגנות. בנוסף, פריטי הלבוש של המערער בשלב זה זיהו באופן מתאים ומדויק לפרטיו הלבושים אשר לבש האדם שתועד וחביב על הקטנווע ברחבי העיר נצרת ומצבע את הירי לעבר המאפייה, בעקבותיו נרצח המנוח.

ראיות הזיהוי אפוא - הן עדויות עדי הראיה הן מסקנות הצפיה בתייעוד המצלמות - אמינות ומהימנות והן מהוות דבר ראייתי ממשמעותי לחובת המערער.

מארג הראיות

36. משזויה המערער ונמצאה התאמה בין פריטי הלבוש במופעים השונים כמפורט לעיל, נותר לבחון אם ניתן להסיק כי המערער הוא אשר רכב על הקטנווע וירה את הירי שרצה את המנוח. בכך להסביר לשאלת זו, נדרש להשלים "chor" ברכף הראייתי בדמות 190 מטרים מביתו של המערער ועד לנקודה הראשונה, וגם الأخيرة, שבה תועד רוכבי הקטנווע.

37. מארג הראיות הנسبתיות ומסקנות בית המשפט המוחזוי על בסיסן ממלאים את החלל הראייתי ואין מותירים כל ספק כי המערער שזויה בשלב התארגנות הוא אכן אותו איש אשר תועד רוכב על הקטנווע ואשר כתוצאה מהירishi שיביע - נרצח המנוח.

על סמך הנסיבות הראיות הנسبתיות נקבע כי המערער הסיע את מ', אחיו, ברכב המשפחה בצהרי היום אל סמוך למאפייה, וזאת על מנת שהלה יתczęט על המאפייה ועל סלים ויתדרך את המערער ושותפו בקשר לכך. בזמן זה,

המערער זיף לוחית רישוי של קטנו עורך שתווד משליך לפחות שאריות שלلوحית הרישוי. בחלוף דקות בזדדות, תועד רוכב קטנו זהה לבושו לפרטיו הלבוש שבו זהה המערער דקות ספורות קודם לכך ביתו, וכן לאורך שעה ארוכה של תיעוד איות. גם לאחר שרוכבי הקטנו ביצעו את זממם, שבו הם אל נקודת היציאה, הסמוכה כאמור למרחק של 190 מטר מביתו של המערער.

לאחר מכן, זהה כי בחצר ביתו של המערער העומסו על גבי רכב השיר למשפחתו קטנו מהסוג והדגם אשר תועד במהלך ביצוע הירוי, אף חלקים מסוימים סוג ודגם של קטנו נמצאו בהמשך רפואיים בשטח פתוח בסמוך לביתו של המערער. צירופן של הריאות הנسبתיות ייחודי וקביעות בית המשפט המחויז על בסיסן ממלאים את החלל הריאתי שנפער בדמות 190 מטר, ומלהמים כי המערער הוא אכן האדם אשר נצפה רוכב על הקטנו ורוצה את המנוח.

38. בא-כוח המערער משיג בפיורט רב על כל אחת ואחת מבין קביעות אלו ואחרות של בית המשפט המחויז, אולם בראש הכלל הידוע שערכת הערעור תהה שלא להתערב במצבו עובדה ומהימנות אשר נקבעו על-ידי הערכתה הדינית, ומثלא מצאתי טעם טוב לחרגג מכלל זה בעניין שלפנינו, דין טענות המערער בהקשר זה - להזחות.

39. אשר לטענת המערער כי המשיבה לא הוכיחה קיומו של מניע ליר ששל המערער לפני סלים._CIDOU, אף שהמניע אינו יסוד מבין יסודות העבריה, קיומו או היעדרו עשויים להיות ראייה נسبטיב רלוונטי ובעל משקל (ע"פ 1130/19 שוא ב' מדינת ישראל, פסקה 18 (27.12.2020)). בעניין שלפנינו, לנוכח צבר הריאות המכובד לחובתו של המערער קיומו או היעדרו של מניע אינו מעלה או מורד, לא כל שכן באופן המקים ספק סביר באשר לאפשרות הרשותו.

40. למול מארג הריאות, גרטטו נותרה חסרת בסיס ומופרcta, מלבד היotta רצופה בנסיבות פנימיות ואי-התאמות לריאות האובייקטיביות שלעצמם. כمفорт לעיל, גרטטו הבסיסית של המערער הייתה כי לא יתכן שהוא זה שביצע את הרצח הויל והוא בוצע במהלך חודש הרמדאן, ואילו המערער, לטענתו, אינו יצא מביתו בחודש זה אלא "אולי" למכלול או למוגנד". אולם, המערער התקשה לצקת תוכן ופרטים אפילו לגרטו זו הבסיסית והדלה, כךبعد שבחקריםיו במשטרת סרב לציין לאיזה מכולת או מסגד הלך, בעודו בבית המשפט נידב את המידע הדרוש והסביר כי בחקרותיו "לא זכר" لأن הילך. פעם אחר פעם המערער סתר את עצמו ושינה את גרטטו, כך למשל, כאשר בתחילת טען כי לא מכיר את סלים ואילו לאחר מכן הבהיר כי הם "חברים", וכך אשר לפטע נזכר בבית המשפט מי מבני משפחתו משתמש ברכב הביאו-יק.

בנוסף, גם לאחר שהובהר לערער כי הוא זהה כאמור בחצר ביתו בשלב ההתארגנות על-ידי שלושה עדים המכירים אותו היטב, הוא התכחש לזהותו והתמיד בכך. בשלב מסוים, המערער אף לא זהה תיעוד של שכנות מגוון, ובהמשך הכחיש כי הוא זה המתועד בתמונה ברורה ואי-יותית שלו, אשר צולמה במהלך חקירותו במשטרת. עד כדי כך.

ניכר אפוא כי גרטת המערער נגעה בשקרים מהותיים היורדים ללבת הריאות הניצבות לחובתו. בכך כਮובן לא די כדי לבס את אשמתו ברצח המנוח, אולם שקרים מצטרפים למארג הריאות המכובד לחובתו ועליהם כדי חיזוק ואף סיוע להן (ע"פ 3965/22 תל נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (30.3.2023)).
עמוד 14

41. על זאת יש להוסיף כי אין תרחיש חלופי ומזכה לטובת המערער, אל מול הריאות לחובתו. הרשות המערער נשמכת על ריאות ישירות ונסיבות גם יחד, ועל כן ספק אם ישנה חובה לבחון את הרשותו לפי המבחן התלת-שלבי החדש בהרשעה על פי ריאות נסיבות בלבד, ובכלל זה לפי הדרישה לבחינת הסבר חלופי מצד המערער. אף על פי כן, בעבר הבהירתי כי בית המשפט לא ימנע מעצמו בוחינת דבר קיומו של תרחיש מזכה אשר בכוחו להטיל ספק בגרסת המאשימה, אך יודגש כי על תרחיש זה להתיישב עם הריאות ולספק להן מענה חלופי הולם (ע"פ 21/8030 אבו זינב נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (25.12.2022)).

בדרכ זו צעד בית המשפט המחויז, אשר בחרן, בין היתר, את האפשרות כי שני רוכבים "אחרים" לבושים בבגדיםזהים לבגדים בהם נצפו המערער ושותפו בשלב ההתארגנות, הם אלו שביצעו את הירי תוך שהם רוכבים על קתנווע זהה לקתנווע אשר נמצא שרוף ליד ביתו של המערער, ונקבע כי מדובר בתרחיש "דמיוני ובلتוי סביר לחולוטין". עוד היטיב לסכם בית משפט קמא את כוחן של הריאות לחובת המערער, בהציגו כי הרשותו היא המסקנה היחידה העולה מחומר הראיות:

"לפנינו 'צירוף מקרים' נדיר שאין לו כל הסבר (סביר ולא דמיוני) לבד מהרשות הנאשם [המעערר - י' א']. לפנינו 'צירוף המקרים' שנגע לפרטיו הביגוד, הון של הנהג והן של הרוכב, ועליו יש להוסיף את 'צירוף המקרים' הנגע לזהויות של הנאשם על ידי העדים השונים, ואת 'צירוף המקרים' שהנאשם נראה מצולם בזמןים שונים עם אותן החולצות, הלבנה ו'חולצת הגולגולת', בתצלומים שהופקו כאמור מהמכשיר הטלורי ומתרחשים לתקופות קזומות. אך כמובן יש להוסיף את 'צירוף המקרים', שאחיו של הנאשם נמצא משוחח בטלפון משך כ- 34 דקות באזור המאפייה, ואת 'צירוף המקרים' שחלקי הקתנווע נמצאו שרופים בקרבת ביתו של הנאשם כשם גם שי'צירוף מקרים' הועמסו קודם לכן שרידי קתנווע מחצר ביתו של הנאשם לרכב שבבעלותו. מספר 'צירופי המקרים' והשתלבות הנתונים הרבים, זה זהה, שכולם נוגעים וקשורים בנאשם העומד בפנינו, מוביל למסקנה, כי אין מדובר בצירוף מקרים" (הכרעת הדיון, בפסקה 139).

42. הנה כי כן, שוכנעתי כי מארג הריאות המשמעותי לחובת המערער, בכלל זה עדויות ותיעוד מצולמות, אל מול שקרים, גרסתו הרואה והיעדר הסבר חלופי מזכה המתישב עם הריאות, מלמדים על כי המערער הוא רוכב הקתנווע שרצח את המנוח.

מחגלי חקירה

43. חלק נכבד מהטענות בערעור שלפנינו נסובות כלפי "מחגלי חקירה" אשר פגעו לטענת המערער בהגנתו. למעשה, טענות אלו ואחרות נתענו זה מכבר בבית המשפט המחויז אשר התמודד עמן אחת והפריך בזה אחר זו. כידוע, לא די להצביע על אי אלו מחגליים שנפלו בחקירת הנאשם על מנת להוביל לזהויו, אלא נדרש כי בית המשפט יבחן עד כמה השפיע מחדל החקירה, ככל שהיא, על הגנת הנאשם והאם בעקבות כך נגלה ספק סביר ביחס לשאמתו (ע"פ 21/2261 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (24.10.2022)). יתרה מזו, כאשר קיימת תשתיית ראייתית מספקת להוכחת אשמת הנאשם, אין בקיום של מחגלי חקירה כשלעצמם להביא לזהויו (ע"פ 18/5066 רוזקוב נ' מדינת ישראל, פסקה

(4.9.2022) 57

לגופן של טענות, יש להבדיל תחילת בין מחדלי חקירה לבין אי-מצוי הילכי חקירה (יעקב קדמי על הראות חלק רביעי 1984-1985 (2009); ע"פ 8957 קרא נ' מדינת ישראל, פסקה 48 (21.5.2023) (להלן: עניין קרא)). כך למשל, באשר לטענה בדבר אי-תשאול אנשי הוואקף שהו בבית הקברות בזמן הנטען שרכוביו הקטנוו שהו בו וכן הטענה ביחס לאי-תשאול שכני המערער לגבי הימצאות קטנוועים בשכונה. בעניינים אלו, המוקד אינו האם ניתן היה לנ��וט בצדדי חקירה נוספים, אלא האם ישנן די ראיות המוכיחות את האישום מעבר לספק סביר. זאת ועוד, "חקירה פלילית אינה 'תכנית כבקשך' וכי לנאים אין זכות קניה באשר לאופן שבו המשטרה מقلלת את צעדיה ומקרה את משאביה החקירותיים" (ע"פ 9306 ברגות נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (29.4.2021)).

מעבר לכך, ביחס לטענות המערער בדבר "החוסר הראייתי", כדוגמת העובה שאין כל תיעוד של הקטנווע בדרכו חזרה מהמאפייה או שלא נפרקנו ונבדקו המצלמות משעות הבוקר, כדי רשות החקירה אין מחויבות בהבאת "הרואה המקסימלית" לשם הרשעה, אלא די בקיומן של "ראיות מספקות" אשר בכוון להוכיח את אשמת הנאשם מעבר לספק סביר (ע"פ 2127/2017 עלוש נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (28.2.2018); עניין קרא, בפסקה 50). בעניינו, לא רק שישנן ראיות מספקות, אלא מאגר הראות שנוצר לחובת המערער מוביל למסקנה אחת הגיונית וمستברת בדבר אשמתו ברצח המנוח.

אוסיף, כי ממש באחד הטענות הנטען, כל אחד לחוד וכולם יחד, כדי לקפח את הגנת המערער או להטיל ספק סביר באשר לאשמו לנוכח מאגר הראות לחובתו (ע"פ 9284/17 חורש נ' מדינת ישראל, פסקה 13 ((5.3.2020).

44. כמו כן, אין ממש בטענת המערער בדבר "אכיפה בררנית" שהוא עמד לדין בעוד שנג הקטנווע - שותפו לעבירה, לא הועמד לדין. תנאי בסיסי לקיומה של "אכיפה בררנית" הוא הוכחת הפליה ממש, תוך סטייה ממדייניות התביעה (ע"פ 6322/20 רחאל נ' מדינת ישראל, פסקה 42 (18.9.2022)). בעניינו, הבהירה המשיבה בתגובהה כי אף שניתן להבחן בפרטיו הלבוש הייחודיים של השותף, אין המשמעות כי זהותו ידועה וכי ניתן להוכיח את אחוריותו מעבר לספק סביר. שיקולים ראייתיים בפני עצם מהווים שוני רלוונטי בין המערער ושותפו, לעניין העמדתם לדין. זאת ועוד, בעניין רחאל עמדתי על כך שכאשר המערער מנע במקרה פיו את האפשרות להעמיד לדין מעורבים אחרים עת מסר גרסאות סותרות ולא מהימנות, יש בכך כדי לדחות את טענתו בדבר "אכיפה בררנית" (שם, בפסקה 43).

הרשעת המערער בעבירות הרצח

45. משנקבע כי המערער הוא שירה את היריות לעברו של סלים אשר כתוצאה מהן נרצח המנוח, המערער הורשע בעבירות הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה בעבירות ההמתה, אשר זו הייתה לשונו:

"300. (א) העווה אחת מלאה יאשם ברצח ודינו - אסור עולם ועונש זה בלבד: [...]"

(3) גורם בمزיד למותו של אדם תוך ביצוע עבירה או תוך הכנות לביצועה או כדי להקל על ביצועה"

המדובר בעבירה תוצאותית אשר היסוד העובדתי בה מתגבש כאשר מעשה ההמתה בוצע במהלך ביצוע עבירה אחרת, ולצורך הרשעה בעבירה זו לא נדרש יסוד של תכנון עובר לרצח (ע"פ 1102/1 רадי נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (23.4.2023)). במישור היסוד הנפשי די במידעות ליסוד העובדתי של העבירה ולהתקיימות נסיבותיה וביחס חפציו של פיזיות ביחס לאפשרות גריםמת המוות, אף כי בפסקה נקבע כי נדרשת אדישות לתוצאה זו (ע"פ 11/6026 טמطاוי נ' מדינת ישראל, פסקאות 86-85 (24.8.2015)).

אשר לגדרי "העבירה האחרת" - בפסקה פורש כי זו נדרשת להיות עבירה עצמאית במובן זה שיסודותיה אינם נבלעים ביסודות עבירת גריםמת המוות (ע"פ 97/57 כדורי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יב(2) 1345, 1356-1357 (1958)). כן צוין כי לא די בכך שהעבירה האחרת" תהיה כל עבירה פלילית באשר היא, אלא נדרשים מאפיינים "חויד"ם, למשל, היותה כרוכה באלים או מסכנת חי אדם (ע"פ 4711/03 אבו זיד נ' מדינת ישראל, פסקה 44 (15.1.2009) על היחס שבין עבירה זו עובר לרפורמה, לבין סעיף 301א(2) לחוק לאחר הרפורמה ראו בהרחבה פסק דין ב-ע"פ 22/2083 י"ן נ' מדינת ישראל, פסקאות 33-28 (5.2.2023) (להלן: עניין י"ן)).

46. בעניינו, בעת שהמעערע חלף רכב על קטע מול המאפייה, הוא ירה צורו יריות לעברה ולכיוונו של סלים אשר ניצב בפתחה. לפחות 8 כדורים ירה המערע בכךיו זה תוך שהוא "לכל עבר" כפי שהעיד סלים, ובתווך כן המשיך יירה לאחר מכן גם כאשר הקטע כבר חלף עבר את המאפייה. כמפורט לעיל, 3 כדורים פגעו ברכבה של גادة אספניול, וכדור אחד פגע בלבו של המנוח - והמייטו.

תיעוד האירוע מדבר בכך עצמו - צהרי היום, טבורה של עיר, מכוניות רבות נסעות בכביש, הרחוב הומה איש ואישה, ותלמידים רכים בשנים עושים את דרכם חזקה מבית הספר. ברגע אחד, מתנפצת תמנת שגרת החיים כאשר מבלייח קטעו ועליו שני רוכבים, הרוכב האחורי נשען לאחרו, יירה צורו יריות לכל עבר, ממשך בדרכו ומוציא אחוריו הרס, נזק, פצע והורוג. בנסיבות אלו, ניכר כי המערע היה אדיש לאפשרות גריםמת המוות שבמעשיו, הוא גמר אומר לירות לעברו של סלים כאשר "לא אפשר לו" אם יפגעו חי אדם, אף אלו אשר אינם מעורבים כלל.

נוסף על כן, רצח המנוח בוצע כאמור תוך כדי שהמעערע מבצע עבירה אחרת - חבלה בכוונה מחמייה, אשר המערע כיוון יירה לעבר רגליו של סלים, וזאת במטרה לפגוע בו. בדיון קבע בית המשפט המחויז כי עבירה זו עומדת בפני עצמה ואנייה נבלעת בעבירת הרצח, ועל כן מהו "העבירה אחרת", לאחר שמדובר בעבירה אחת שבוצעה כלפי סלים ובעירה אחרת שבוצעה כלפי המנוח. אך גם יש לחזק כי קביעה זו עולה בקנה אחד עם תכלית ההרשעה בעבירת הרצח שלפי סעיף 300(א)(3) לחוק המבטאת את חומרת נכונות הרוצח להגשים את תכניתו האלימה אפילו בחשבון של פגיעה בח"י אדם אחר (ראו: עניין י"ן, בפסקאות 28-29). בעניינו, המערע היה נחוש לפגוע בסלים וזאת תוך שוא אדיש לאפשרות כי חי אדם אחר יגדו - חייו של המנוח כפי שהתרחש. משכך, מעשי המערע באים בגדר עבירת הרצח כלפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה.

הרפורמה בעבירות ההמתה

47. על אתר "יאמר - משפטינו הצדדים" במשפט המוחזוי כו הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהוות דין מקל בעניינו של המערער ועל כן אין לבחון את ישומה, תמורה התנהלותו הדינית של בא-כח המערער אשר מבקש CUT לפתח מחדש סוגיה זו, חרב הסכמת הצדדים וambil שהוצע טעם טוב לכך. בפרט יודגש כי בא-כח המערער הסכים בלשונו כי "הדין החדש אינו מקל על מצבו של הנאשם [המעערער - יי' א'], בשל האמור בסעיף 301א(א)(9) לחוק העונשין" ועל כן "לא מצאנו כל צורך להתייחס אליו" (פסקה 177 לטיומי המערער בבית המשפט המוחזוי).

דומה כי המנייע להעלאת הטענה בשלב זה, הינו לאחר הרשות המערער בבית המשפט המוחזוי, הוא התועלת אשר עשויה לצמוח למערער היה ותתקבל הטענה כי לא מדובר ברכח בנסיבות חמורות. במצב זה, עונש המאסר עולם על מעשיו יהא עונש מרבי חלף עונש חובה.

בנסיבות אלו, ומהתענה בדבר השפעת הרפורמה בעבירות ההמתה לא הועלתה בפני בית המשפט המוחזוי, וממילא לא נדונה ולא הוכרעה, אין מקום להידרש לה CUT במסגרת "מקצת שיפורים" בשלב העreau (ע"פ 1526/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 54 (11.8.2022)).

48. אף על פי כן, בבחינת למעלה מן הצורך, אבהיר כי מילא הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהוות דין מקל עם המערער כך שאין ליישמה בעניינו. על רקע התרחשויות אירוע היר, ברוי כי רצח המנוח בא בגין עבירת הרצח בנסיבות חמורות שלפי סעיף 301א(א)(9) לחוק, אשר זו לשונו:

"המעשה בוצע תוך יצירת סכנה ממשית לחיו של אדם אחר נוסף על הקורבן".

על טיבה וגדריה של עבירה זו, עמדתי בהרחבה בעניין ועדה (ע"פ 3546/19 עודה נ' מדינת ישראל (15.1.2023)). בטור כך, הצעת רשותם בלתי מצאה של נסיבות עוזר לצורך בחינת התgebשות הנסיבה המחייבת - סוג האמצעי, אופן השימוש באמצעותו, אופי זירת הרצח, מספר האנשים ומידת הצפיפות מסביב לנרצח והנזק שנגרם בפועל לאחרים בזירה (שם, בפסקאות 27-28).

בשימוש נסיבות העוזר לעניינו, מתකבלת מסקנה חד-משמעות כי מעשה הרצח נכנס בגין עבירת הרצח בנסיבות חמורות. לצורך הפגעה בסלים, המערער השתמש באקדח עם תחמושת מתאימה בקוטר 9 מ"מ, אשר מטיבו הינו סוג אמצעי אשר יוצר סיכון לאחרים. כך בכלל וכך בפרט לנוכח אופן השימוש חסר הבחנה של המערער באקדח אשר ירה מחרחך ביןוני לפחות 8 כדורים לכיוונו של סלים אשר נורו "לכל עבר", כאשר היר בוצע תוך נסיעה וחילקו אף כאשר המערער יורה לאחר. אופי זירת הרצח מלמד אף הוא על הסכנה שבمعنى המערער, אמן מדבר "בשטח פתוח" אולם בנסיבות התרחשות כאשר מדובר בשעות הצהרים, עת בתים העסק פעילים ואנשים רבים מתהלים ברחוב וביניהם תלמידים רכים בשנים, מלמדות כי מדובר בזירה בעלת פוטנציאל לסכנה ממשית לח"י אדם גם בשם לב במספר

האנטומודית הצפיפות הנחזית בתיעוד המצלמות.

מלבד זאת, אמן לא נגרם כל נזק בפועל לח"י אחרים מלבד המנוון, אולם הסכנה לח'יהם של הנוכחים בזירת הרצח הייתה ממשית ומוחשית. בראש ובראשונה, סלים נורה כאמור באופן ישיר ומכוון, הוא ספג פגעות ישירות בירכיו ובעקבות כך התמוטט ארצה. ברוי כי ירי מסוג זה, בנסיבות שבהן בוצע, היווה סכנה ממשית לח'יו של סלים. מלבד זאת, גם חייה של גادة היו בסכנה, כאשר 3 כדורי ירי פגעו ברכבה, בעת שהיא חנתה בפתח המאפייה בעודה ממתינה ברכב לבנה. חי' ננדתו של המנוון ניצלו אף הם אשר אחזה בידו של המנוון בעת שכדור אשר נורה מאקדח המערער - פגע בלבו והמיתן.

בהינתן האמור, רצח המנוון בא בשערי הנסיבה המחייבת שלפי סעיף 301א(א)(9) לחוק. משכך, הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין מך עם המערער ואין לישמה בעניינו.

.49 אשר על כן, הרשות המערער בעבירות הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה, בדיוןיסודה. כך גם אין להחיל את הרפורמה בעבירות ההמתה על עניינו, הויל ומעשי באים בגדבי עבירות הרצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(9) לחוק.

סוף דבר

.50 תאופיק זהר ז"ל - המנוון, נגן עוד מפורסם ודמות מוכרת ומורשת בחברה, נרצח על לא עול בכפו, בעת שצד יד ביד עם ננדתו הפעיטה ברחובות נצרת. פעם נוספת דמו של אזרח חף מפשע ניגר ברחובות של עיר, כאשר נקלע שלא בטובתו בתוך שבין סכסוך עברייני ואלים.

המערער אשר היה נחש לפגוע בסלים, הרכיב יחד עם שותפו תכנית אלימה שכלה תצפיתן "יעודי" - אחוי הצעיר, וחיפ לוחית הקטנווע. בשעת הקשר, התקרבו הרכובים אל המאפייה וירו לעברו של סלים במטרה לפגוע בו. זאת עשה המערער בצהרי היום, בטבורה של עיר ובעוד הרחוב הומה. מעשי מלמדים כי האפשרות כי מעשי יובילו לפגיעה באחרים - לא הניהו אותו מביצוע הירי. למרבבה הצעיר, הזלו שהפגן המערער כלפי חי' אדם, התensus וגבה את חי' של המנוון.

.51 אציג אפוא לחברתי ולחברי לדחות את הערעור.

שפט

השופט י' וילנרכ:

אני מסכימה.

שפט

עמוד 19

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - il.org.judgments ©

השופט א' שטיין:

אני מסכימם.

שיפט

הוחלט כאמור בפסק דיןו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, י"ב באב התשפ"ג (30.7.2023).

שיפט

שיפטת

שיפט